

PROJEKSİYON

ENFLASYON:

Ağustos ayında enflasyon (TÜFE) bir önceki aya göre yüzde 0,86, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 7,29, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,77 artış kaydetti. On iki aylık ortalamalara göre ise enflasyon oranı yüzde 11,27 olarak gerçekleşti. Piyasalarda enflasyonun aylık bazda yüzde 1 civarı artması bekleniyordu.

Endekste kapsanan 418 maddeden, 92 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 53 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 273 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2020 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 0,78, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 7,30, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,18 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 10,59 artış gerçekleşti.

Hangi ürünlerde artış düştü?

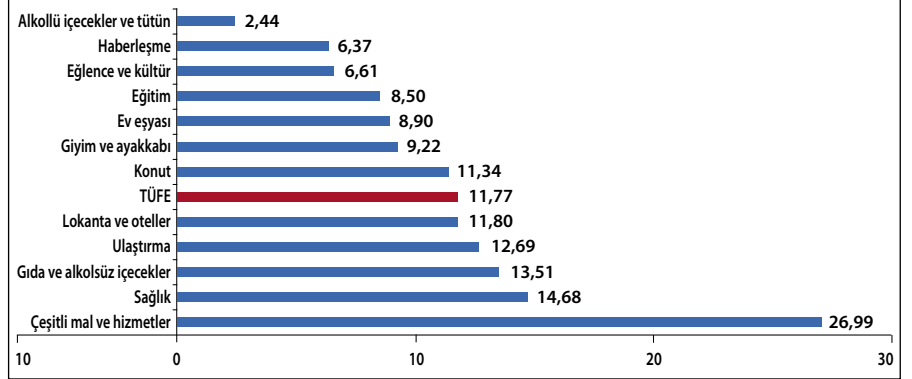
Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, yüzde 6,37 ile haberleşme, yüzde 6,61 ile eğlence ve kültür ve yüzde 8,50 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 26,99 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 14,68 ile sağlık ve yüzde 13,51 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

Ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Ağustos ayında azalış gösteren diğer ana grup ise yüzde 0,08 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu. Buna karşılık, ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Ağustos ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, yüzde 5,09 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 1,56 ile ulaştırma ve lokanta ve oteller oldu.

Tarım ÜFE 17,36 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu, Ağustos ayına ilişkin Tarım ÜFE verilerini de açıkladı. Buna göre Ağustos'ta bir önceki aya göre yüzde 0,22 artışla 179,91 değerini alan Tarım ÜFE, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 9,25, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17,36 ve

TÜFE Ana Harcama Gruplarına Göre Yıllık Değişim Oranları (%), Ağustos 2020

on iki aylık ortalamalara göre yüzde 13,74 arttı.

Sektörlerde bir önceki aya göre değişimde, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 1,54, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 0,24 azalış, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 0,27 artış oldu.

Ana gruplarda bir önceki aya göre değişim; tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 0,81 azalış, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 0,55 ve çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 2,01 artış yaşandı.

Alt tarım gruplarında geçen yılın aynı ayına göre en az artış yüzde 5,6 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtalar alt grubunda oldu. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu alt gruplar ise, yüzde 30,5 ile üzüm, yüzde 30,39 ile yumuşak çekirdekli meyveler sert çekirdekli meyveler ve yüzde 27,42 ile tropikal ve subtropikal meyveler oldu.

Buna karşılık, aylık düşüş gösteren diğer alt gruplar ise yüzde 6,35 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular ve yüzde 2,75 ile üzüm oldu. Buna karşılık, ağustos ayında artışın yüksek olduğu alt gruplar, yüzde 4,49 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar, yüzde 2,62 ile diğer çiftlik hayvanları ve hayvansal ürünler ve yüzde 2,23 ile yumuşak çekirdekli meyveler ve sert çekirdekli meyveler oldu.

Endekste kapsanan 87 maddeden, 30 maddenin ortalama fiyatında azalış olurken 14 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 43 maddenin ortalama fiyatları arttı.

"Çekirdek enflasyon azaldı"

Bu arada Merkez Bankası, TÜİK'in açıkladığı Ağustos ayı enflasyonuna ilişkin değerlendirmelerini paylaştı. Merkez Bankası, çekirdek enflasyonunun yıllık bazda azaldığını ancak eğilimlerinin yükseldiğini bildirdi. TCMB, eğitimde KDV'nin yüzde 1'e indirilmesinin olumlu yansımalarının önümüzdeki dönemde görüleceğini belirtti. Merkez Bankası, otomotivdeki ÖTV ve matrah düzenlemesinin ise enflasyonu yukarı yönlü etkileyeceğini aktardı.

TCMB'nin özet değerlendirmesi şöyle: "Tüketici fiyatları Temmuz ayında yüzde 0,58 oranında artmış, yıllık enflasyon 0,86 puan gerileyerek yüzde 11,76 olmuştur. Enerji fiyatları uluslararası petrol fiyatlarındaki toparlanmaya bağlı olarak artışını sürdürürken, gıda yıllık enflasyonu sınırlı bir düşüş kaydetmiştir. Temel mal grubu yıllık enflasyonu bir önceki yılın aynı ayındaki vergi ayarlamalarının oluşturduğu baz etkisiyle gerilemiş, hizmet enflasyonu ise yatay seyretmiştir. Bu görünüm altında B ve C göstergelerinin yıllık enflasyonu azalırken, eğilimleri yükselmiştir."

Öte yandan İstanbul'da perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İstanbul Ücretliler Geçinme indeksi Ağustos'ta bir önceki aya göre yüzde 0,59, toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları indeksi ise yüzde 0,84 oranında arttı.

İŞSİZLİK:

Türkiye'de işsizlik oranı Haziran'da geçen yılın aynı ayına göre 0,4 puan artarak yüzde 13,4'e yükseldi. Söz konusu dönemde işsiz sayısı 152 bin kişi azalarak 4 milyon 101 bin kişi olarak kayıtlara geçti.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK), Haziran ayına ilişkin iş gücü istatistiklerine göre Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı, haziranda geçen yılın aynı ayına göre 152 bin kişi azalarak 4 milyon 101 bin kişiye geriledi. Aynı dönemde işsizlik oranı 0,4 puan artarak yüzde 13,4 oldu.

Tarım dışı işsizlik oranı ise 0,6 puanlık artışla yüzde 15,9 olarak hesaplandı.

İşsizlik oranı haziranda bir önceki aya göre ise 0,5 puan arttı. Söz konusu ayda 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı 1,3 puan artarak yüzde 26,1 oldu. İşsizlik oranı 15-64 yaş grubunda ise 0,4 puan artışla yüzde 13,7 olarak gerçekleşti.

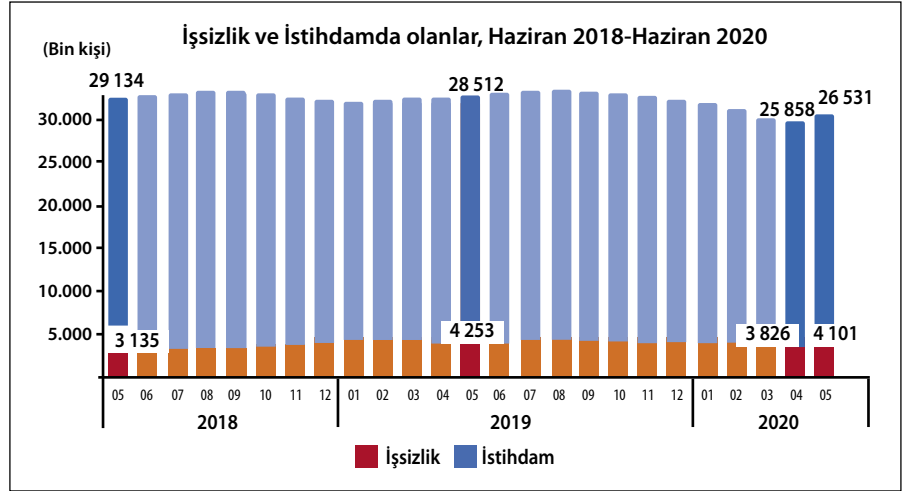
OECD'ye üye ülkelerde işsizlik düşüyor

Diğer yandan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD) üye ülkelerde işsizlik, Temmuz ayında bir önceki aya göre 0,3 puan azalarak yüzde 7,7'ye geriledi.

OECD'nin raporuna göre, Covid-19 salgını ile Nisan'da yükselen işsizlik, Mayıs'tan bu yana düşüyor.

OECD'ye üye ülkelerde işsizlik, Temmuz'da bir önceki aya göre 0,3 puan azalarak yüzde 7,7'ye indi. Böylece OECD Bölgesi'nde işsizlik üst üste üç ay düşüş kaydetmiş oldu.

Bu arada, Temmuz'da işsizliğin, Covid-19

salgınının iş gücü piyasasını vurmada önce, Şubat 2020'deki oranın 2,5 puan üzerinde kalması dikkat çekti.

OECD'ye üye ülkelerde şu anda 50 milyon 535 bin işsiz bulunuyor. Söz konusu rakam, geçen yılın sonuna göre 15 milyon 345 bin kişi fazla olmasına karşın Nisan 2020'ye kıyasla 4 milyon 842 bin kişi daha az gerçekleşti.

Euro Bölgesi'nde ise işsizlik dört aydır art arda yükselişini sürdürerek Temmuz'da yüzde 7,9'a çıktı. İşsizlik, temmuzda İtalya, Fransa, Portekiz ve İrlanda'da yüzde 0,3 artış gösterdi.

İspanya'da genç işsizlik yüzde 41,7 oldu

OECD'ye üye ülkeler arasında Temmuz'da en yüksek işsizlik yüzde 19,7 ile Kolombiya'da gerçekleşirken, Kolombiya'yı

yüzde 15,8 ile İspanya izledi.

Japonya'da, 0,1 puan artan işsizlik, yüzde 2,9'a yükselirken, Güney Kore'de 0,1 puan azalarak yüzde 4,2'ye indi.

Dünyanın en büyük ekonomilerinden ABD'de ise işsizlik, Temmuz'da 0,9 puan düşerek yüzde 10,2 olarak gerçekleşti.

OECD ülkeleri içinde genç işsizlik oranı ise 0,4 puan azalarak yüzde 16,2'ye geriledi. Genç işsizlik Temmuz ayı itibarıyla İspanya'da yüzde 41,7 ve İtalya'da yüzde 31,1 olarak belirlendi. Temmuz ayı rakamları yer almayan Yunanistan'da ise genç işsizlik Mayıs'ta yüzde 37,5 olarak gerçekleşti.

Raporla, Türkiye ile ilgili Temmuz ayı rakamlarına da yer verilmedi. Türkiye'de Mayıs'ta mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik yüzde 11,8 olmuştur.

Dış ticaretin yarıdan fazlası sanayi sektöründen

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı 2019 yılına ilişkin girişim özelliklerine göre dış ticaret istatistiklerine göre Türkiye'nin geçen yılki ihracatının yüzde 43,7'si, ithalatının ise yüzde 62,3'ü büyük ölçekli girişimler tarafından yapıldı.

Kurum, dış ticaret istatistiklerini Ocak 2020'den itibaren ayrıntılı olarak genel ticaret sistemine (GTS) göre yayımlamaya başladı. Bu çerçevede, girişim özelliklerine göre dış ticaret istatistikleri de

dış ticaret istatistikleri ile uyumlu olacak şekilde GTS'ye göre hazırlandı.

Buna göre, 2019'da 84 bin 332 girişim ihracat, 71 bin 88 girişim ise ithalat yaptı. İhracatta, 1-9 kişi çalışan olan mikro ölçekli girişimlerin payı yüzde 19,2 olurken, 10-49 kişi çalışan olan küçük ölçekli girişimlerin payı yüzde 18,9, 50-249 kişi çalışan bulunan orta ölçekli girişimlerin payı yüzde 18,2 olarak hesaplandı. İhracatta 250 ve daha fazla

çalışanı olan büyük ölçekli girişimlerin payı ise yüzde 43,7 oldu.

İthalatta ise 1-9 kişi çalışanı bulunan mikro ölçekli girişimlerin payı yüzde 10,2, 10-49 kişi çalışanı olan küçük ölçekli girişimlerin payı yüzde 11,9, 50-249 kişi çalışan sayısına sahip orta ölçekli girişimlerin payı yüzde 15,6, 250 ve daha fazla çalışanı olan büyük ölçekli girişimlerin payı ise yüzde 62,3 olarak belirlendi.

Çalışan Kişi Başına Üretim Önceki Yıla Göre Değişim (Ortalama) (İmalat Sanayi Seçilmiş Sektörler)

İktisadi Faaliyet Kolu	2017	2018	2019
Toplam sanayi	6,18	-0,5	0,67
Madencilik	5,83	1,11	6,75
İmalat	6,4	-1,37	0,16
Gıda ürünleri	5,53	3,02	-0,13
İçecek	5,76	5,01	-0,34
Tütün	-5,56	-2,55	-10,51
Tekstil	4,48	-0,1	2,44
Giyim	3,29	-1,98	-0,19
Kayıtlı medya basım çoğaltma	6,65	2,92	5,42
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol	-3,5	-17,26	26,53
Kimyasal	4,09	1,85	-4,15
İlaç-eczacılık	-0,09	0,96	9,47
Kauçuk ve plastik	7,42	-0,42	-1,41
Diğer metalik olmayan mineral	7,59	-3,5	-2,94
Ana metal sanayi	3,94	-4,22	-8,63
Fabrikasyon metal	9,39	-4,19	5,38
Elektrikli	6,06	-4,79	3,13
Makine ve ekipman	6,12	-3,71	-2,43
Motorlu kara taşıtı-treyler	12,23	-5,27	-2,88
Diğer ulaşım araçları	11,02	3,42	7,6
Mobilya	14,1	-5,91	3,18
Diğer	-0,45	-4,55	-4,75
ELEKTRİK-GAZ-BUHAR	-3,3	0,35	1,92

Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

Aylar	2018	2019	2020
Ocak	78,2	74,4	75,5
Şubat	77,8	74,0	76,0
Mart	77,8	74,3	75,3
Nisan	77,3	75,0	61,6
Mayıs	77,9	76,3	62,6
Haziran	78,3	77,1	66
Temmuz	77,1	76,2	70,7
Ağustos	77,8	76,6	73,3
Eylül	76,2	76,3	
Ekim	75,4	76,4	
Kasım	74,1	77,2	
Aralık	74,1	77,0	

Sağlık Hizmeti Amacıyla Türkiye'ye Gelen Kişi Sayısı

	Kişi Sayısı		Gelir* (Bin ABD Doları)
	Yabancı	Toplam	
2015	260.339	360.180	638.622
2016	251.809	377.384	715.438
2017	326.709	433.292	827.331
2018	437.925	551.748	863.307
2019	560.520	662.087	1.065.105

*Gelir: Yabancı ülke vatandaşı + TC vatandaşı sağlık turistleri + Türkiye'deyken sağlık hizmeti alanlardan elde edilen gelir.

GSYH Sonuçları I. Çeyrek (Ocak-Mart 2020)

Yıl	Çeyrek	Cari fiyatlarla (Milyon TL)	Değişim (%)
2018	Yıllık	3.724.386	2.8
	I	790.113	7.4
	II	890.436	5.6
	III	1.026.649	2.3
2019	Yıllık	4.280.381	0.9
	I	922.000	-2.3
	II	1.022.646	-1.6
	III	1.145.880	1.0
2020	Yıllık	1.071.098	4.5
	IV	1.189.855	6.0

Yıllara Göre Büyüme Oranları (%)

2002	6.4
2003	5.6
2004	9.6
2005	9.0
2006	7.1
2007	5.0
2008	0.8
2009	-4.7
2010	8.5
2011	11.1
2012	4.8
2013	8.5
2014	5.2
2015	6.1
2016	3.2
2017	7.5
2018	2.8
2019	0.9

Yıllara Göre Kişi Başı Milli Gelir (Dolar)

2002	3.581
2003	4.698
2004	5.961
2005	7.304
2006	7.906
2007	9.656
2008	10.931
2009	8.980
2010	10.560
2011	11.205
2012	11.588
2013	12.480
2014	12.112
2015	11.019
2016	10.883
2017	10.616
2018	9.693
2019	9.127

2020 Ağustos Ayına Ait Kurulan ve Kapanan Şirketler

İlan Türü	Şirket Türü	Ağustos 2020	Temmuz 2020	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	Ağustos 2019	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)
Kurulan	Şirket	9.352	10.202	-8,33	5.301	76,42
	Kooperatif	144	192	-25,00	89	61,80
	Ger.Kişi Tic.İşl.	2.772	3.053	-9,20	1.432	93,58
Tasfiye	Şirket	884	1.250	-29,28	755	17,09
	Kooperatif	27	11	145,45	76	-64,47
Kapanan	Şirket	1.241	1.505	-17,54	965	28,60
	Kooperatif	64	9	611,11	46	39,13
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.121	1.844	-39,21	987	13,58

2020 Ağustos Ayı Şirket Türlerine Göre Şirket Kuruluşları

		Şirket Türleri				Genel Toplam
		Anonim	Kollektif	Limited	Kooperatif	
Haziran 2020	Sayı	1.312	2	8.282	123	9.719
	Sermaye (TL)	1.816.139.357	1.010.000	3.538.345.250		5.355.494.607
Temmuz 2020	Sayı	1.346		8.856	192	10.394
	Sermaye (TL)	742.082.899		3.629.122.100		4.371.204.999
Ağustos 2020	Sayı	1.259	3	8.090	144	9.496
	Sermaye (TL)	4.898.994.305	1.150.000	3.144.466.000		8.044.610.305
2020 Toplam	Sayı	8.582	8	54.719	960	64.269
	Sermaye (TL)	10.614.629.333	2.320.000	20.369.226.450		30.986.175.783

Tablodaki rakamlar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

Mevsim Etkisinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri (15+ Yaş) (Bin Kişi) (Haziran 2019, Haziran 2020)			
	Toplam		
	2019	2020	Fark
15 ve Daha Yukarı Yaşta (Bin)			
Nüfus	61.426	62.525	1.099
İşgücü	32.766	30.632	-2.134
İstihdam	28.512	26.531	-1.981
Tarım	5.392	5.118	-274
Sanayi	5.616	5.297	-319
İnşaat	1.617	1.526	-91
Hizmet	15.888	14.590	-1.298
İşsiz	4.253	4.101	-152
İşgücüne dahil olmayanlar	28.660	31.894	3.234
İşgücüne katılma oranı	53.3	49.0	-4.3
İstihdam oranı	46.4	42.4	-4.0
İşsizlik oranı	13.0	13.4	0.4
Tarım dışı işsizlik oranı	15.3	15.9	0.6

Ana Harcama Gruplarına Göre TÜFE ve Değişim Oranları (%) (Ağustos 2020)					
Ana Harcama Grupları	Harcama Grubu Ağırlıkları	Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim (%)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	On İki Aylık Ortalamalara Göre Değişim (%)
TÜFE	100,00	0,86	7,29	11,77	11,27
Gıda ve alkolsüz içecekler	22,77	-0,08	8,91	13,51	10,89
Alkollü içecekler ve tütün	6,06	0,20	0,63	2,44	31,58
Giyim ve ayakkabı	6,96	-2,11	-4,96	9,22	5,97
Konut	14,34	0,95	4,63	11,34	12,70
Ev eşyası	7,77	1,21	6,29	8,90	8,19
Sağlık	2,80	0,94	12,86	14,68	13,81
Ulaştırma	15,62	1,56	8,66	12,69	8,22
Haberleşme	3,80	0,53	4,24	6,37	3,21
Eğlence ve kültür	3,26	1,07	7,85	6,61	5,98
Eğitim	2,58	0,46	7,14	8,50	12,94
Lokanta ve oteller	8,67	1,56	9,30	11,80	12,69
Çeşitli mal ve hizmetler	5,37	5,09	24,12	26,99	18,03

Teknoloji Düzeyine Göre Üretimden Satışların Payı 2014 - 2018 (%)							
Teknoloji Düzeyi	2014	2015	2016	2017	2018	Değişim	Pay
Düşük	38.7	38.5	38.5	36.0	35.0	-10.4	-4.1
Orta-düşük	34.6	33.5	33.0	34.8	35.9	6.7	2.3
Orta-yüksek	23.7	24.8	25.2	26.0	26.1	10.1	2.4
Yüksek	3.0	3.2	3.3	3.2	3.0	-16.6	-0.6

İllerde Kişi Başı GSYH (2017)					
	TL		USD		
	TL	USD	TL	USD	
Türkiye	38.680	10.602	Zonguldak	27.662	7.582
İstanbul	65.041	17.827	Kırşehir	27.476	7.531
Kocaeli	64.659	17.723	Samsun	27.272	7.475
Ankara	52.000	14.253	Çankırı	27.127	7.435
Tekirdağ	47.479	13.014	Sivas	26.861	7.362
İzmir	45.034	12.344	Aksaray	26.622	7.297
Bursa	43.707	11.980	Nevşehir	25.930	7.107
Bilecik	43.230	11.849	Hatay	25.846	7.084
Yalova	42.117	11.544	Afyonkarahisar	25.725	7.051
Eskişehir	40.639	11.139	Niğde	25.006	6.854
Bolu	40.202	11.019	Çorum	24.897	6.824
Kırklareli	38.619	10.585	Elazığ	24.348	6.674
Antalya	38.408	10.528	Bartın	24.188	6.630
Çanakkale	38.292	10.496	Osmaniye	23.760	6.513
Muğla	37.461	10.268	Sinop	23.629	6.477
Sakarya	36.314	9.954	Ardahan	23.292	6.384
Denizli	35.745	9.797	Erzurum	23.122	6.338
Manisa	35.367	9.694	Kahramanmaraş	22.968	6.295
Karaman	35.344	9.688	Yozgat	22.886	6.273
Düzce	33.857	9.280	Malatya	22.546	6.180
Tunceli	33.846	9.277	Iğdır	22.248	6.098
Kayseri	33.027	9.053	Giresun	22.238	6.095
Artvin	32.486	8.904	Kilis	22.064	6.048
Rize	32.149	8.812	Ordu	21.867	5.994
Balıkesir	32.127	8.806	Bayburt	21.247	5.824
Erzincan	31.990	8.768	Gümüşhane	20.923	5.735
Kırıkkale	31.879	8.738	Kars	20.276	5.558
Burdur	31.694	8.687	Tokat	20.171	5.529
Edirne	31.551	8.648	Mardin	19.758	5.416
Uşak	31.487	8.630	Bingöl	19.205	5.264
İçel	31.151	8.538	Şırnak	18.878	5.174
Trabzon	30.789	8.439	Adıyaman	18.706	5.127
Karabük	30.658	8.403	Diyarbakır	18.251	5.003
Konya	30.461	8.349	Hakkari	17.805	4.880
Isparta	29.797	8.167	Batman	16.943	4.644
Kütahya	28.471	7.804	Siirt	16.607	4.552
Adana	28.221	7.735	Muş	16.131	4.422
Kastamonu	28.188	7.726	Bitlis	15.536	4.258
Aydın	28.072	7.694	Şanlıurfa	14.185	3.888
Gaziantep	27.933	7.656	Van	14.080	3.859
Amasya	27.810	7.623	Ağrı	12.729	3.489